

Udskriftsdato: 20. december 2025

2019/1 BSF 125 (Gældende)

Forslag til folketingsbeslutning om kortlægning af antisemitismen i Danmark – herunder dens omfang og oprindelse

Ministerium: Folketinget

Fremsat den 27. februar 2020 af Morten Messerschmidt (DF), Karina Adsbøl (DF),
Lise Bech (DF), René Christensen (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Søren Espersen (DF),
Dennis Flydtkjær (DF) og Peter Skaarup (DF)

Forslag til folketingsbeslutning

om kortlægning af antisemitismen i Danmark – herunder dens omfang og oprindelse

Folketinget pålægger på baggrund af folketingsdebatten den 28. januar 2020 regeringen at iværksætte en kortlægning af antisemitismen i Danmark – herunder dens omfang og oprindelse.

Bemærkninger til forslaget

Under forespørgselsdebatten F 23 i Folketinget den 28. januar 2020 om antisemitisme i Danmark var der bred opbakning fra alle Folketingets partier til at igangsætte en organiseret indsats imod antisemitisme i Danmark. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2019-20, tillæg G, F 23, og tillæg F, møde 54, kl. 13:06 ff. og møde 56 kl. 10:00. Således kunne alle Folketingets partier tilslutte sig følgende vedtagelse, fremsat af forslagsstillerne:

»Folketinget fordømmer på det kraftigste de hadske episoder med chikane og hærværk rettet mod danske jøder, som vi var vidne til på årsdagens for Krystalnatten i november 2019. Folketinget vil ikke acceptere, at jøder ikke kan leve frit i Danmark. Der er desværre i dag behov for en særlig sikkerhedsindsats i forhold til danske jøder og jødiske institutioner. Folketinget opfordrer regeringen til fortsat at stå vagt om det jødiske samfund og yde den beskyttelse, der er brug for. Folketinget fordømmer antisemitisme i enhver form og har med bekymring bemærket, at der ikke kun i nynazistiske, men også i islamistiske kredse er en voksende antisemitisme. Derfor pålægges regeringen at bekæmpe antisemitisme i Danmark med alle demokratiske virkemidler, herunder undervisning i folke- og friskoler. Folketinget noterer sig, at regeringen har iværksat et arbejde med en national handlingsplan mod antisemitisme med det formål at styrke befolkningens viden og bevidsthed om den stigende antisemitisme.« Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2019-20, tillæg F, møde 54 kl. 13:22-13:29 og tillæg G, V 54 (omtryk).

Trods folketingsdebatten og den afledte vedtagelse står det imidlertid stadig mere klart, at der i Danmark ikke findes noget samlet overblik over antisemitismens omfang, dens rødder og motiver, hvilket selvsagt er en begrænsende faktor, når de indsatser, som alle Folketingets partier efterlyser, skal igangsættes.

Forslagsstillerne ønsker derfor med dette beslutningsforslag at pålægge regeringen igangsættelsen af en egentlig udredning, som med overbevisende klarhed kan fastlægge de antisemitiske tendenser, der desværre kan konstateres i det danske samfund.

Forslagsstillerne henviser i forbindelse med tilrettelæggelsen af dette arbejde til rapporten »Antisemitisk vold i Europa, 2005-2015 – utsatthet og gerningspersoner i Frankrike, Storbritannia, Tyskland, Sverige, Norge, Danmark og Rusland« (Universitetet i Oslo, 2017), hvor den norske forsker Johannes Due Enstad har sammenlignet forskellige studier af antisemitisme og blandt andet draget en undersøgelse frem, der viser, at jøder angiver personer med muslimsk baggrund som det hyppigste ophav til angreb og trusler. I Frankrig angav respondenterne således, at personer med muslimsk oprindelse stod bag 53 pct. af tilfældene, og det samme gjaldt for 51 pct. i Sverige, 36 pct. i Storbritannien og 34 pct. i Tyskland (»Jøder oplever især antisemitisme fra muslimer«, Kristeligt-dagblad.dk, den 17. august 2017).

Volden mod kristne tager til i Frankrig, og tre gange om dagen bliver kristne overfaldet eller kirker hærget i Frankrig. Og den egentlige vold mod kristne på grund af deres tro er stigende (»Vold mod kristne tager til i Frankrig«, Ditoverblik.dk, den 24. april 2019).

Da rapporten blev udarbejdet i 2015 fandtes der ikke sammenlignelige data for Danmark og Norge, hvilket efter forslagsstillernes opfattelse er bemærkelsesværdigt og beklageligt. Tallene fra den nævnte undersøgelse stammer fra en EU-undersøgelse fra 2012. Men da der ifølge Johannes Due Enstad, som er postdoc med speciale i ekstremisme ved Universitetet i Oslo og tilknyttet Senter for ekstremismeforskning, er tale om første gang, man sammenligner baggrunden for antisemitisme i flere europæiske lande i større målestok, finder forslagsstillerne anledning til at kræve en fornyet og opdateret redegørelse. Tingenes tilstand kalder således på handling.

I 2015 forlod – ifølge den uafhængige jødiske organisation The Jewish Agency for Israel – omkring 25.000 jøder Europa, og ifølge organisationen skyldes dette den voksende frygt. Kun 68 skandinaviske jøder emigrerede i 2015 til Israel, men det betyder ifølge Johannes Due Enstad langtfra, at utrygheden

ikke også rammer her. Således viser hans rapport, at 60 pct. af svenske jøder ofte eller altid undlader at bære genstande, der signalerer, at de er af jødisk oprindelse, hvilket er mere end i de øvrige lande. Også når det gælder antal voldsepisoder i forhold til den jødiske befolkning, er Sverige nummer et. Senest er en imam fra Helsingborg blevet kritiseret for at kalde jøder for afkom af aber og svin (»Imam fälld för hets mot folkgrupp«, Expressen.se, den 2. september 2019), ligesom vi i Danmark kender til episoder – ikke mindst fra Nørrebro – hvor jødiske symboler er bandlyste og forbundne med stor fare. Over hele Europa kan det konstateres, at europæiske jøder forlader kontinentet »i hobetal« (»Europæiske jøder flytter i hobetal«, Kristeligt-dagblad.dk, den 27. januar 2016). Ca. 10.000 jøder flyttede sidste år fra Vesteuropa til Israel, hvilket er det højeste antal i næsten 70 år. Ikke siden Israels grundlæggelse i 1948 har så mange jøder valgt at forlade den vestlige del af Europa til fordel for den jødiske stat som i 2015. I kølvandet på voksende antisemitisme og drab på jøder i både Frankrig og Danmark forlod 25.000 jøder sidste år Europa – herunder næsten 10.000 fra Vesteuropa, hvilket er det højeste tal siden 1948. Disse tal alene kalder på en klarlæggelse af, hvordan situationen med antisemitisme i Danmark er.

Som årsag til denne voksende trussel imod jøder peger flere eksperter på såvel højreekstremister som radikal islam. Men det faktuelle grundlag er desværre fortsat tvivlsomt, hvilket forslagsstillerne derfor med nærværende forslag søger at gøre op med. For fuldstændighedens skyld er forslagsstillerne således åbne for at lade den foreslåede undersøgelse være af en fælles nordisk karakter, således at den danske regering i fællesskab med sine nordiske kollegaer kan kortlægge problemets omfang, også i en nordisk kontekst.

Dette underbygges ikke mindst af en rapport fra Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder, som i 2018 viste, at 9 ud af 10 europæiske jøder mener, at antisemitisme er vokset de seneste 5 år. Ifølge denne rapport kommer jødehadet både fra muslimske indvandrere samt fra den yderste venstre- og højrefløj og er ofte baseret på en sammenblanding af jøder generelt og staten Israel. Omfanget og truslernes karakter er imidlertid ikke nærmere klarlagt, men rapporten er baseret på svar fra godt 16.000 jøder fra 12 EU-lande, herunder Danmark, der samlet anslås at huse 96 pct. af den jødiske befolkning i EU. Knap 9 ud af 10 jøder i de 12 lande oplever ifølge undersøgelsen, at antisemitismen er steget de seneste 5 år. Næsten lige så mange mener, at antisemitisme udgør det største sociale eller politiske problem i deres land (»Experiences and perceptions of antisemitism - Second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU, European Union Agency for Fundamental Rights, 2018). En tredjedel er blevet chikaneret mindst en gang det seneste år (»Europas jøder føler sig truet af stigende antisemitisme«, Kristeligt-dagblad.dk, den 11. december 2018). Forslagsstillerne finder situationen alvorlig og mener, at det er afgørende med kortlægning – ikke mindst af problemets oprindelse og ophavsmænd.

Ifølge Lars Dencik, professor emeritus i socialpsykologi ved Roskilde Universitet og forfatter til bøger om antisemitisme, varierer årsagen til den voksende oplevelse af antisemitisme blandt jøder landene imellem, idet der i Polen og Ungarn i høj grad er tale om højreorienterede gerningsmænd, mens det i Danmark og resten af Skandinavien især er jihadister eller ekstremistiske muslimer og ekstremister på venstrefløj. På den baggrund finder forslagsstillerne det afgørende vigtigt at få gennemført et nationalt og/eller nordisk studium, som kan kortlægge antisemitismens omfang her til lands, dens rod og væsen, og ikke mindst bringe forslag til, hvad der kan gøres for at bekæmpe den.

Skriftlig fremsættelse

Morten Messerschmidt (DF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om kortlægning af antisemitismen i Danmark – herunder dens omfang og oprindelse.

(Beslutningsforslag nr. B 125)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.